

EXPANSIÓ I RECESIÓ DEMOGRÀFICA A MAÒ, DES DE 1741 a 1840

Ma Lluïsa Dubón i Pretus

INTRODUCCIÓ

El període 1741-1840 ha estat un dels més transcendents per a la història de Menorca. Entre 1740 i 1820 es produí una important expansió econòmica, seguida d'un enderrocament. La importància del fet no és tant el creixement-decreixement econòmic en sí, sinó les seves circumstàncies i conseqüències.

D'una banda, la ruptura de les estructures socio-econòmiques tradicionals. Menorca deixa de tenir una economia tancada i majoritàriament dedicada a l'agricultura d'autosubsistència per passar a una economia oberta, amb activitats molt més diversificades (Farré-Escofet i altres, 1977). D'altra banda, l'expansió econòmica menorquina i les causes que la permeteren donaren lloc a una fase de forta expansió demogràfica. *"Menorca, dins de l'economia de l'Estat Espanyol i des del punt de vista demogràfic, esdevé un cas peculiar. Segueix el cicle modern, com Europa"* (Farré-Escofet i altres, 1977, p. 17).

Menorca experimenta en el període d'expansió econòmica un fort creixement de població. En relació al que proposa **Pierre-Vilar**, *"si l'augment demogràfic explica el creixement econòmic, també l'implica, almenys a llarg plaç"* (citada a través d'**Alzina Mestre**, 1980), en el cas de Menorca, i veient l'evolució demogràfica i econòmica, ens trobam que l'increment de població es produeix més com a signe del creixement econòmic que no com a factor, ja que l'augment de població que es produí no va ser capaç de generar, en els moments crítics, un nou creixement econòmic, donat-se, en canvi, un important descens demogràfic. I no es tornarà a recuperar la població fins a mig segle després, quan es torni a obrir un camí per a l'economia menorquina.

Aquest estudi es centra entorn de Maó, ja que és aquí a on es produeixen els canvis més substancials. Hem de tenir en compte que Maó estrenà la seva capitalitat illenca l'any 1722, a causa fonamentalment de la importància del seu port, i que serà des d'aquests moments que experimentarà un

* El present article fou presentat com a treball de curs per a l'assignatura de segon cicle: Geografia Social (Població), impartida pel professor Leonard Muntaner durant el curs 1980-81.

creixement extraordinari, passant des de 6.341 habitants (incloent Es Castell i Sant Lluís, com es farà sempre al llarg d'aquest treball) en el cens de 1723, fins a superar els 20.000 en el cens de 1826. Per tant la seva població es multiplica en un segle per 3, mentre la de Menorca ho fa per 2,4 en el mateix període.

Per a realitzar aquest estudi hem emprat, d'una banda, la informació que ens donen els censos de 1723, 1749, 1782 i 1826, en els quals figura desglossada la població de Maó (tot el terme, inclosos, en aquell temps Es Castell i Sant Lluís), respecte del total de l'illa. Els altres censos, 1763, 1805, 1818 i 1838, presenten solament la població conjunta de Menorca, o així ho publiquen des de **Riudavets** (1885) fins a **Baulies** (1964) i **Mascaró Pasarius** (1980). Per a l'any 1830 hem pres la informació que dona **Antoni Ramis** (a través de **Mascaró Pasarius**, 1980) i per a l'any 1840 hem acudit a **Fajarnés**, 1928 (citada, també per **Mascaró Pasarius**).

D'altra banda, i aquesta és la principal aportació d'aquest treball, hem fet el recompte, a l'Arxiu Diocesà de Ciutadella, dels baptismes haguts al terme de Maó des de 1741 fins a 1840, a les parròquies de Santa Maria del Mar, El Carme (que funcionà únicament tres anys dins del nostre període), Castell de S. Philip i Sant Lluís (des de 1789), així com de les defuncions, totals i d'albats (infants de fins a dotze anys). Vegeu el quadre 1, A i B.

ANALISI DEMOGRAFICA

Aquesta anàlisi la farem en base, únicament, als naixements i defuncions.

Del quadre 1, A, B i C, podem deduir que hi ha dues grans fases. Una primera, des de 1741 fins a 1825, a què el balanç demogràfic natural és positiu, i una segona, des de 1826 a 1840, a què les defuncions superen als naixements, en general.

Dins de la primera fase, de creixements, podem veure un predomini d'anys positius, si bé en trobam alguns en què les defuncions passen notablement per davant dels naixements. Destaquen especialment els anys 1782, quan es registrà el major nombre de defuncions en un any, 1.116, 1794, 1768 i 1746. Hem d'assenyalar que aquests anys en què la mortalitat s'incrementa de manera important i esporàdica els afectats són principalment els albats. Podem també apreciar que després de l'any de mà-

xima mortalitat, 1782, ens trobam que els naixements augmenten fortament, essent els moments de màxima natalitat absoluta.

VARIABLES DEMOGRAFQUES. NATALITAT I MORTALITAT

Hem de parlar primerament de les dades de població de què hem disposat i de com hem calculat les que ens mancaven i que ens eren necessàries per a obtenir les taxes de natalitat i mortalitat.

Ja hem dit que per a Maó i per al període considerat únicament teníem els censos de (1723), 1749, 1782 i 1826 i uns "recomptes" per a l'any 1830 (**Ramis**) i l'any 1840 (**Fajarnés**).

Per a calcular la població per a cada un dels anys dels que no tenim referència hem partit dels cens (o estimació) anterior, afegint a cada any el corresponent creixement vegetatiu i una migració mitjana, calculada a partir del balanç entre creixement absolut (diferència entre dos censos successius) i el creixement vegetatiu acumulat en el mateix període. Vegeu quadre 2.

Un cop hem tingut la població estimada per a cada any, hem dividit per ella el nombre de naixements i de defuncions, per a obtenir les taxes de natalitat i mortalitat, respectivament.

Les taxes obtingudes —quadre 3 i gràfic— per al període de 1741 a 1840 resulten sens dubte baixes, donada l'època. Per al conjunt del període (1741-1840), la natalitat és, per mitjana, del 37,07 per mil i la mortalitat, del 27,99 per mil. Dins del segle XIX les taxes davallen sensiblement, de manera que per al període 1806-1840 resulten, per mitjana, del 26,49 per mil i del 23,46 per mil, respectivament. A Mallorca, per al període 1797-1840, són, respectivament, 35 i 27 per mil (**Barceló**, 1964). A Espanya, l'any 1900, es té, també respectivament, 33,8 i 28,8 per mil (**Nadal**, 1976).

Si observam l'evolució de les taxes de natalitat, apreciam un descens notable des de, aproximadament, l'any 1788 i una accentuació d'aquest descens des de devers l'any 1821.

Observant les taxes de mortalitat, veim, a pesar de les fluctuacions, més fortes d'un any a l'altre, que es manté una major estabilitat en les mitjanes, apreciand-se, això no obstant, una tendència a la baixa en el darrer període, més acusada els darrers anys.

BALANÇ DEMOGRÀFIC

Creixement natural

Vegeu els quadres 1 i 2. Apreciem primerament que es dona un important creixement natural entre 1741 i, aproximadament, 1825. Si obtenim la diferència entre les taxes de natalitat i mortalitat per al període 1741-1818, tenim una taxa de creixement natural mitjana del 11,90 per mil. Com a terme de comparació, el creixement natural als Països Escandinaus entre 1735 i 1800 és del 5,8 per mil; el de França, per a 1700-1789, del 3,1 per mil; el d'Espanya, 1717-1797, del 4,0 per mil, i el d'Anglaterra i Gales, 1795-1861, del 12,5 per mil (Nadal, 1976). Per tant, el creixement natural de Maó es situaria en els límits més alts, entre els Països Escandinaus i Anglaterra. Per al període complet d'estudi, 1741-1840, el creixement natural de Maó és del 9,08 per mil; s'ha produït un descens notable al incloure el darrer període. Així i tot no deixa de ser un promig molt alt.

El creixement natural de Maó en el període estudiat és el vertader generador del creixement que experimentà la població.

Migració

Aquest és probablement l'aspecte més difícil d'analitzar. Tenim nombroses referències d'historiadors, com **Riudavets**, que ens parlen d'immigracions. Hem intentat deduir alguna cosa de les comparacions entre els creixements absoluts, referenciats, de població i els creixements naturals deduïts dels nostres recomptes, (quadre 2). Tractant d'obtenir algun indicatiu més, hem extrapolat el creixement vegetatiu de Maó en el primer període (1741-1749) de cap endarrera, fins a 1723, suposant unes taxes de natalitat, de 45,2 per mil, i de mortalitat, de 33,8 per mil, en el període 1723-1740. Resultaria així una població per a Maó de 8.300 habitants (quadre 4), quan el cens dona 6.341 habitants. Si les taxes que hem suposat s'aproximen a la realitat obtindríem que vertaderament la immigració en aquells moments (1723-40, quan els historiadors suposen que hi ha les immigracions més importants a Maó) fou important, en torn a 2.000 persones; d'altra manera, la població censada l'any 1723 no haguera generat el creixement observat l'any 1749.

Suposant, amb major atreviment, que les taxes de natalitat i mortalitat de Maó són extrapolables

a tota Menorca i aprofitant que per a tota Menorca tenim moltes més dades censals que per a Maó, construïm el quadre 5. Veim que a Menorca la immigració durant el període 1723-40 degué ser insignificant. Podem pensar que la immigració a Maó, de cap a Maó, procedia principalment de la mateixa illa.

Un cop arribam a l'any 1749 i fins als darrers anys les estimacions de migració que hem obtingut per a Maó, teòricament més fiables, són molt confuses, a causa de la poca freqüència de censos de què disposam. Si observam els moviments migratoris suposats, quadre 5, per al conjunt de Menorca, trobam que difícilment poden ser explicables d'acord amb la conjuntura político-econòmica. Possiblement no són vertaders i es deuen, almanco en gran part, a incorreccions en els censos o a diferències de criteri entre uns i altres.

ELS FACTORS DE CREIXEMENT

L'augment de població tan notable que experimentà Menorca en el segle XVIII i principis del XIX l'hem d'atribuir primerament a la superació de la mortalitat catastròfica, ja que la màxima enregistrada en el període estudiat no arriba tant sols a afectar a una desena part de la població, mentre, per exemple, a la comarca d'Artà en el segle XIX es va arribar a mortalitats de fins a un terç de la població (Alzina, 1980). Aquest fet és el que permeté un creixement sostingut.

Hem de destacar seguidament que les taxes ordinàries de mortalitat són relativament baixes en relació a l'època.

Per a explicar-nos les causes primeres d'aquesta situació hem d'acudir als esdeveniments político-econòmics. La dominació anglesa permet el desenvolupament del comerç, que va suposar, junt amb el corsarisme, una importantíssima font de riquesa per als menorquins. Això no obstant, el comerç no fou una font d'ingressos regular, sinó que experimentà unes importants fluctuacions, presentant unes fases expansives, com la que va des de l'any 1740 fins a 1756, una altra, des de 1778 fins a 1782, i una darrera que arranca el 1785 i finalitza el 1820, any crític per al comerç menorquí, ja que es quan la legislació espanyola decreta una llei que prohibeix la importació de blats estrangers i aquesta era l'activitat fonamental del llavors important comerç menorquí (**Riudavets**, 1885).

Però probablement el fet que més contribuï a l'expansió demogràfica fora el canvi experimentat per l'agricultura. S'ha de dir que en el segle XVIII i a causa de la pressió demogràfica té lloc una fragmentació de la terra (**Farré-Escofet** i altres, 1977). *"Del 1723 al 1784 Menorca veu créixer el nombre de "llocs" de 392 a 520 (...). Allà on més grans eren les propietats (Ciutadella i Es Mercadal-Ferrerries) el procés de divisió fou més nombrós"* (**Quintana**, 1976).

Però el fet determinant no és la fragmentació de la terra, sinó els canvis tècnics introduïts pels anglesos: nous cultius, com les plantes farratgeres, noves races, més productives, a la ramaderia i aprofitament i adequació de noves terres per al conreu, com el cas dels Vergers de Sant Joan (**Riudavets**, 1885).

Un element que també contribuï al canvi socio-econòmic fou el diner que entrava a Menorca per mitjà del personal anglès allà desplaçat (**Farré-Escofet** i altres, 1977).

L'augment del nivell de vida i, per tant, la millora en l'alimentació seria la causa genèrica que permeté el creixement.

En l'aspecte sanitari, podem dir que Menorca en el període estudiat no es veu afectada per cap epidèmia general; únicament alguns anys es regis-

ten malalties que en els infants tenen un grau notable de letalitat i que són la causa de les elevacions esporàdiques de mortalitat global (Vegeu quadre 1).

CONCLUSIONS

El creixement de població que es donà a Maó entre 1741 i 1825 fou extraordinari, tant per la seva magnitud com per les circumstàncies en què es produí.

Menorca havia entrat dins el cicle demogràfic modern, gràcies a la superació de la mortalitat catatròfica i a una reducció important de la mortalitat ordinària, donant-se així un notable creixement natural que és el que, dins d'aquest període, és el vertader responsable de l'augment demogràfic. La relació entre economia i demografia s'aprecia de manera molt clara, si bé la demografia segueix un creixement més regular que l'economia, encara que 1820-25 marca una aturada brusca per a ambdós creixements. El bloqueig del comerç produeix llavors una crisi econòmica i l'excedent de població creat emigra en grans contingets, principalment de cap a Algèria (v., p. ex., **Oliver**, 1980), i es produeix una significativa disminució de la natalitat.

BIBLIOGRAFIA

- ALZINA MESTRE, J.: *Demografia de la comarca d'Artà en el segle XIX*. "Trabajos de Geografía, 35 (Miscelánea 1978-79), Palma de Mallorca 1980, pp. 5-17.
- BARCELO i PONS, B.: *El segle XIX a Mallorca*. "Monografies" de l'Obra Cultural Balear, núm. 1, Ciutat de Mallorca 1964.
- BAULIES, J.: *L'Illa de Menorca*. Ed. Barcino, Barcelona 1964.
- FAJARNES TUR, E.: *Acrecentamiento de la población de Baleares en un siglo*. "Revista de Menorca", Mahón 1928.
- FARRE-ESCOFET, E., MARIMON i SUNYOL, R., SURIS i JORDA, J.M.: *La via menorquina del creixement*. Banca Catalana, Barcelona 1977.
- MASCARO PASARIUS, J., coord.: *Geografia e Historia de Menorca*. Ciutadella 1980.
- NADAL, J.: *La población española (Siglos XVI a XX)*. Ed. Ariel, Barcelona 1976⁴.
- OLIVER FUSTER, J.: *Un informe sobre la emigración de menorquines a tierras de Argelia en el s. XIX*. "Trabajos de Geografía", núm. 35 (Miscelánea 1978-79), Palma de Mallorca 1980, pp. 133-138.
- PRESSAT, R.: *Introducción a la demografía*. Ed. Ariel, Barcelona 1977.
- QUINTANA, J.M.: *Menorca, segle XX. De la monarquia a la república*. Ed. Moll, Palma de Mallorca 1976.
- RIUDAVETS TUDURI, P.: *Historia de la Isla de Menorca*. Imp. B. Fabregues, Mahón 1885.

Quadre 1

MOVIMENT DEMOGRÀFIC NATURAL A MAÓ (1741-1840)

Naixements:

Any	Santa Maria	El Carme	Castell de S. Philip	Sant Lluís	Total	Any	Santa Maria	El Carme	Castell de S. Philip	Sant Lluís	Total
1741	277	-	114	-	391	1793	467	-	116	50	633
1742	307	-	94	-	401	1794	476	-	78	49	603
1743	356	-	131	-	487	1795	520	-	112	60	692
1744	294	-	121	-	415	1796	454	-	95	41	590
1745	319	-	139	-	458	1797	497	-	110	61	668
1746	357	-	138	-	495	1798	515	-	110	56	681
1747	427	-	169	-	596	1799	464	-	101	54	619
1748	353	-	132	-	485	1800	526	-	155	53	734
1749	407	-	178	-	585	1801	556	-	143	57	756
.....	.....	.....	.....	.....	.....	1802	584	-	142	62	788
1750	389	-	130	-	519	1803	520	-	130	66	716
1751	346	-	158	-	504	1804	508	-	113	62	683
1752	424	-	117	-	541	1805	510	-	111	70	691
1753	368	-	151	-	519	1806	499	-	104	60	663
1754	377	-	151	-	528	1807	546	-	108	83	737
1755	379	-	149	-	528	1808	375	-	82	49	506
1756	452	-	135	-	587	1809	382	-	100	68	550
1757	411	-	150	-	561	1810	356	-	92	69	517
1758	445	-	162	-	607	1811	445	-	116	58	619
1759	443	-	182	-	625	1812	461	-	92	71	624
1760	451	-	178	-	629	1813	518	-	157	77	753
1761	451	-	144	-	595	1814	495	-	141	71	707
1762	456	-	194	-	650	1815	512	-	127	71	710
1763	416	-	130	-	546	1816	396	-	93	90	579
1764	380	-	132	-	512	1817	375	-	106	77	558
1765	369	-	171	-	540	1818	366	-	123	58	547
1766	377	-	126	-	503	1819	399	-	102	60	561
1767	355	-	156	-	511	1820	407	-	106	77	590
1768	329	-	123	-	452	1821	360	81	99	57	597
1769	372	-	126	-	498	1822	181	206	113	67	567
1770	368	-	124	-	492	1823	211	146	93	37	487
1771	380	-	125	-	505	1824	376	-	102	54	532
1772	342	-	125	-	467	1825	350	-	68	54	472
1773	402	-	133	-	535	1826	367	-	87	42	496
1774	309	-	108	-	517	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1775	401	-	132	-	533	1827	325	-	70	47	442
1776	452	-	114	-	566	1828	282	-	76	61	419
1777	442	-	130	-	572	1829	344	-	76	39	459
1778	426	-	122	-	548	1830	313	-	59	48	420
1779	446	-	102	-	548	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1780	457	-	153	-	610	1831	310	-	88	40	438
1781	577	-	74	-	651	1832	283	-	60	44	387
1782	608	-	62	-	670	1833	289	-	70	33	392
.....	.....	.....	.....	.....	.....	1834	298	-	76	45	419
1783	664	-	135	-	799	1835	276	-	60	45	381
1784	517	-	107	-	624	1836	288	-	52	38	378
1785	693	-	111	-	804	1837	283	-	48	49	380
1786	542	-	98	-	640	1838	283	-	61	54	398
1787	690	-	112	-	802	1839	287	-	59	47	393
1788	575	-	121	-	696	1840	270	-	55	55	380
1789	454	-	108	34	596	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1790	495	-	100	53	648	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1791	337	-	86	39	462	.....	.....	.....	.....	.....	.....
1792	439	-	72	65	576	.....	.....	.....	.....	.....	.....

Font: Arxiu Diocesà de Menorca.
Elaboració personal.

Quadre 1

MOVIMENT DEMOGRÀFIC NATURAL A MAÓ (1741-1840)

Defuncions (entre parèntesis, valors interpolats):

Any	Santa Maria		El	C. St. Philip		Sant Lluís		Total
	Total	Albats	Carme	Total	Albats	Total	Albats	
1741	161	—	—	89	49	—	—	250
1742	201	—	—	177	109	—	—	378
1743	176	81	—	55	29	—	—	231
1744	290	176	—	69	41	—	—	359
1745	368	264	—	74	39	—	—	442
1746	563	470	—	212	177	—	—	775
1747	247	121	—	110	67	—	—	357
1748	192	83	—	68	48	—	—	260
1749	119	61	—	52	31	—	—	171
.....								
1750	239	153	—	152	98	—	—	391
1751	209	105	—	63	39	—	—	272
1752	179	86	—	77	40	—	—	256
1753	183	96	—	78	45	—	—	261
1754	431	303	—	187	157	—	—	618
1755	284	152	—	72	35	—	—	356
1756	346	173	—	101	56	—	—	447
1757	318	118	—	86	48	—	—	366
1758	221	118	—	83	55	—	—	304
1759	257	143	—	151	115	—	—	408
1760	257	172	—	101	61	—	—	358
1761	268	168	—	83	59	—	—	351
1762	327	157	—	108	67	—	—	435
1763	290	149	—	118	55	—	—	408
1764	266	114	—	88	41	—	—	354
1765	196	94	—	77	36	—	—	273
1766	330	140	—	149	73	—	—	479
1767	388	126	—	91	35	—	—	479
1768	585	358	—	170	145	—	—	755
1769	301	174	—	87	59	—	—	388
1770	280	119	—	65	40	—	—	345
1771	414	247	—	78	58	—	—	492
1772	402	239	—	(101)	?	—	—	(503)
1773	227	77	—	(57)	?	—	—	(284)
1774	219	93	—	(55)	?	—	—	(274)
1775	265	144	—	(66)	?	—	—	(331)
1776	162	74	—	(41)	?	—	—	(203)
1777	249	124	—	(62)	?	—	—	(311)
1778	315	148	—	(79)	?	—	—	(394)
1779	229	91	—	(57)	?	—	—	(286)
1780	286	128	—	(63)	(31)	—	—	(349)
1781	325	139	—	(52)	(33)	—	—	(377)
1782	941	683	—	(175)	(164)	—	—	(1116)

Any	Santa Maria		El	C. St. Philip		Sant Lluís		Total
	Total	Albats	Carme	Total	Albats	Total	Albats	
1783	309	181	-	(53)	(43)	-	-	(362)
1784	236	121	-	(39)	(29)	-	-	(275)
1785	334	166	-	(70)	(40)	-	-	(404)
1786	394	224	-	(84)	(54)	-	-	(478)
1787	433	251	-	(78)	(60)	-	-	(511)
1788	309	133	-	(54)	(32)	-	-	(363)
1789	299	147	-	(52)	(35)	-	-	(351)
1790	390	159	-	(73)	(38)	34	12	(497)
1791	478	202	-	(109)	(48)	43	21	(630)
1792	271	95	-	(70)	(23)	32	14	(373)
1793	376	196	-	102	51	48	31	526
1794	756	502	-	188	111	74	54	1018
1795	333	131	-	79	33	25	10	437
1796	225	71	-	41	22	24	7	290
1797	243	102	-	51	28	23	14	317
1798	278	129	-	55	25	19	9	352
1799	336	151	-	84	57	35	22	455
1800	525	275	-	108	62	51	19	684
1801	433	248	-	59	37	53	31	545
1802	286	156	-	61	39	21	11	368
1803	372	153	-	64	33	26	4	462
1804	211	-	-	60	28	27	-	298
1805	328	-	-	50	-	29	-	407
1806	290	-	-	74	-	32	-	396
1807	261	-	-	54	-	30	-	345
1808	371	-	-	43	-	26	-	440
1809	398	-	-	48	-	54	-	500
1810	264	-	-	40	-	15	-	319
1811	355	-	-	78	-	30	-	463
1812	437	-	-	118	-	55	-	610
1813	385	-	-	80	-	40	-	505
1814	340	-	-	72	-	48	-	460
1815	284	-	-	51	-	31	-	366
1816	269	-	-	51	-	26	-	346
1817	369	-	-	89	-	40	-	498
1818	336	-	-	72	-	31	-	439
1819	384	-	-	82	-	30	-	496
1820	371	-	-	84	-	21	-	476
1821	341	-	52	79	-	29	-	501
1822	331	-	141	77	-	46	-	595
1823	269	-	121	67	-	37	-	494
1824	386	-	-	60	-	34	-	480
1825	434	-	-	40	-	32	-	506
1826	375	-	-	49	-	46	-	470

Any	Santa Maria		El	C. St. Philip		Sant Lluís		Total
	Total	Albats	Carme	Total	Albats	Total	Albats	
1827	409	—	—	39	—	32	—	480
1828	294	—	—	45	—	32	—	371
1829	338	—	—	35	—	20	—	393
1830	417	—	—	75	—	34	—	526
.....								
1831	429	—	—	73	—	36	—	538
1832	346	—	—	54	—	26	—	426
1833	381	—	—	50	—	31	—	462
1834	493	—	—	125	—	28	—	646
1835	333	—	—	58	—	28	—	419
1836	344	—	—	45	—	29	—	418
1837	337	—	—	35	—	24	—	396
1838	322	—	—	41	—	33	—	396
1839	305	—	—	27	—	17	—	349
1840	283	—	—	37	—	31	—	351

Font: Arxiu Diocesà de Menorca. Elaboració Personal.

Quadre 1
MOVIMENT DEMOGRÀFIC NATURAL A MAÓ
(1741-1840)

Creixement vegetatiu:

Any	Naixements	Defuncions	Creixement		Any	Naixements	Defuncions	Creixement	
			Creixement	acumulat				Creixement	acumulat
1741	391	250	141	141	1769	498	388	110	2723
1742	401	378	23	164	1770	492	345	147	2870
1743	487	231	256	420	1771	505	492	13	2883
1744	415	359	56	476	1772	467	503	-36	2847
1745	458	442	16	492	1773	535	284	251	3098
1746	495	775	-280	212	1774	517	274	243	3341
1747	596	357	239	451	1775	533	331	202	3543
1748	485	260	225	676	1776	566	203	363	3906
1749	585	171	414	1090	1777	572	311	261	4167
					1778	548	394	154	4321
1750	519	391	128	128	1779	548	286	262	4583
1751	504	272	232	360	1780	610	349	261	4844
1752	541	256	285	645	1781	651	377	274	5118
1753	519	261	258	903	1782	670	1116	-446	4672
1754	528	618	-90	813					
1755	528	356	172	985					
1756	587	447	140	1125	1783	799	362	437	437
1757	561	366	195	1320	1784	624	275	349	786
1758	607	304	303	1623	1785	804	404	400	1186
1759	625	408	217	1840	1786	640	478	162	1348
1760	629	358	271	2111	1787	802	511	291	1639
1761	595	351	244	2355	1788	696	363	333	1972
1762	650	435	215	2570	1789	596	351	245	2217
1763	546	408	138	2708	1790	648	497	151	2368
1764	512	354	158	2866	1791	462	630	-168	2200
1765	540	273	267	2860	1792	576	373	203	2403
1766	503	479	24	2884	1793	633	526	107	2510
1767	511	479	32	2916	1794	603	1018	-415	2095
1768	452	755	-303	2613	1795	692	437	255	2350

Any	Naixements	Defuncions	Creixement		Any	Naixements	Defuncions	Creixement	
			Creixement	acumulat				Creixement	acumulat
1796	590	290	300	2650	1822	567	595	-28	7728
1797	668	317	351	3001	1823	487	494	-7	7721
1798	681	352	329	3330	1824	532	480	52	7773
1799	619	455	164	3494	1825	472	506	-34	7739
1800	734	684	50	3544	1826	496	470	26	7765
1801	756	545	211	3755	.....	.....	.....	.....	.....
1802	788	368	420	4175	1827	442	480	-38	-38
1803	716	462	254	4429	1828	419	371	48	10
1804	683	298	385	4814	1829	459	393	66	76
1805	691	407	284	5098	1830	420	526	-106	-30
1806	663	396	267	5365	.....	.....	.....	.....	.....
1807	737	345	392	5757	.....	.....	.....	.....	.....
1808	506	440	66	5823	1831	438	538	-100	-100
1809	550	500	50	5873	1832	387	426	-39	-139
1810	517	319	198	6071	1833	392	462	-70	-209
1811	619	463	156	6227	1834	419	646	-227	-436
1812	624	610	14	6241	1835	381	419	-38	-474
1813	753	505	248	6489	1836	378	418	-40	-514
1814	707	460	247	6736	1837	380	396	-16	-530
1815	710	366	344	7080	1838	398	396	2	-528
1816	579	346	233	7313	1839	393	349	44	-484
1817	558	498	60	7373	1840	380	351	29	-455
1818	547	439	108	7481	.....	.....	.....	.....	.....
1819	561	496	65	7546	.....	.....	.....	.....	.....
1820	590	476	114	7660	.....	.....	.....	.....	.....
1821	597	501	96	7756	.....	.....	.....	.....	.....

Font: Arxiu diocesà de Menorca.
Elaboració Personal.

Quadre 2

CREIXEMENT ABSOLUT I NATURAL A MAO. INMIGRACIO ESTIMADA (1741-1840)

Període	Creixement absolut	Creixement Natural	Inmigració Estimada	Inmigració mitjana anual
1741-49	-	1090	-	-
1749-82	2794	4672	-1878	-57
1782-26	6161	7765	-1604	-36
1826-30	1601	-30	1631	408
1830-40	-6186	-455	-5731	-573

Fonts: Censes i estimacions, a través de **Mascaró Passarius**, 1980; **Baulies**, 1964 i **Fajarnés** 1928.
Elaboració Personal.

Quadre 3
POBLACIÓ SUPOSADA A MAÓ I
TAXES DE NATALITAT I MORTALITAT
(1741-1840)

Any	Població	Taxes de		Any	Població	Taxes de	
		Natalitat	Mortalitat			Natalitat	Mortalitat
1741	10.243	38,2	24,4	1797	16.363	40,8	19,4
1742	10.384	38,6	36,4	1798	16.656	40,9	21,1
1743	10.407	46,8	22,2	1799	16.784	36,9	27,1
1744	10.663	38,9	33,7	1800	16.798	43,7	40,7
1745	10.719	42,7	41,2	1801	16.973	44,5	32,1
1746	10.735	46,1	72,2	1802	17.357	45,6	21,2
1747	10.455	57,0	34,1	1803	17.575	40,7	26,3
1748	10.694	45,4	24,3	1804	17.924	38,1	16,6
1749	11.108 ¹	52,7	15,4	1805	18.172	38,0	22,4
.....							
1750	11.179	46,4	35,0	1806	18.475	35,9	21,4
1751	11.354	44,4	24,0	1807	18.831	39,1	18,3
1752	11.582	46,7	22,1	1808	18.861	26,8	23,3
1753	11.783	44,0	22,2	1809	18.875	29,1	26,5
1754	11.636	45,4	53,1	1810	19.037	27,2	16,8
1755	11.751	44,9	30,3	1811	19.157	32,3	24,2
1756	11.834	49,6	37,8	1812	19.135	32,6	31,9
1757	11.972	46,9	30,6	1813	19.347	38,9	26,1
1758	12.218	49,7	24,9	1814	19.558	36,1	23,5
1759	12.378	50,5	33,0	1815	19.866	35,7	18,4
1760	12.592	50,0	28,4	1816	20.063	28,9	17,2
1761	12.779	46,6	27,5	1817	20.087	27,8	24,8
1762	12.937	50,2	33,6	1818	20.159	27,1	21,8
1763	13.018	41,9	31,3	1819	20.188	27,8	24,6
1764	13.119	39,0	27,0	1820	20.266	29,1	23,5
1765	13.329	40,5	20,5	1821	20.344	29,3	24,6
1766	13.296	37,8	36,0	1822	20.280	28,0	29,3
1767	13.271	38,5	36,1	1823	20.237	24,1	24,4
1768	12.911	35,0	58,5	1824	20.253	26,3	23,7
1769	12.964	38,4	29,9	1825	20.183	23,4	25,1
1770	13.054	37,7	26,4	1826	20.063 ³	24,7	23,4
.....							
1771	13.010	38,8	37,8	1827	20.433	21,6	23,5
1772	12.917	36,2	38,9	1828	20.889	20,1	17,8
1773	13.111	40,8	21,7	1829	21.363	21,5	18,4
1774	13.297	38,9	20,6	1830	21.664 ⁴	19,4	24,3
1775	13.442	39,7	24,6	.....			
1776	13.748	41,2	14,8	1831	20.991	20,9	25,6
1777	13.952	41,0	22,3	1832	20.379	19,0	20,9
1778	14.049	39,0	28,0	1833	19.736	19,9	23,4
1779	14.254	38,4	20,1	1834	18.936	22,1	34,1
1780	14.458	42,2	24,1	1835	18.325	20,8	22,9
1781	14.675	44,4	25,7	1836	17.712	21,3	23,6
1782	13.902 ²	48,2	80,3	1837	17.123	22,2	23,1
.....							
1783	14.303	55,9	25,3	1838	16.552	24,0	23,9
1784	14.616	42,7	18,8	1839	16.023	24,5	21,8
1785	14.980	53,7	27,0	1840	15.478 ⁵	24,6	22,7
1786	15.106	42,4	31,6	.....			
1787	15.361	52,2	33,3	.....			
1788	15.658	44,5	23,2	.....			
1789	15.867	37,6	22,1	.....			
1790	15.982	40,5	31,1	.....			
1791	15.778	29,3	39,9	.....			
1792	15.945	36,1	23,4	.....			
1793	16.016	39,5	32,8	.....			
1794	15.565	38,7	65,4	.....			
1795	15.784	43,8	27,7	.....			
1796	16.048	36,8	18,1	.....			

Elaboració Personal.

(1), (2), (3), censos publicats, entre altres, per Riudavets, 1885 i Mascaró Pasarius, 1980.

(4), estimació de Ramis 1830, publicada per Mascaró Pasarius, 1980.

(5), estimació de E. Fajarnés 1928 (també publicada per Mascaró Pasarius 1980).

Quadre 4

EXTRAPOLACIÓ DE L'EVOLUCIÓ NATURAL DE LA POBLACIÓ A MAÓ FINS A 1723

(Suposades constants les taxes mitjanes de natalitat i mortalitat en el període 1723-40 i iguals a les del període 1741-49, 45,2 i 33,8 per mil, respectivament).

MOVIMENT MIGRATORI QUE S'EN DEDUIRIA

Any	Població calculada	Població censada	Inmigració suposada
1740	10.126		
1739	10.011		
1738	9.897		
1737	9.784		
1736	9.672		
1735	9.562		
1734	9.453		
1733	9.345		
1732	9.239		
1731	9.134		
1730	9.030		
1729	8.927		
1728	8.825		
1727	8.724		
1726	8.625		
1725	8.527		
1724	8.430		
1723	8.334	6.341	1.993

Quadre 5

ESTIMACIÓ DELS MOVIMENTS DEMOGRÀFICS A MENORCA

(A partir dels censos de població i del moviment natural, suposant que les taxes mitjanes de natalitat i mortalitat a Maó foren vàlides per a tota Menorca).

Any o període	Taxes mitjanes		Població	Creixement		Moviment Migratori
	Natalitat	Mortalitat		Absolut	Natural	
1723			16.083			
1724-49	45,2	33,8		+4.732	+5.269	-537
1749			20.815			
1750-63	46,9	31,0		+4.325	+4.738	-413
1763			25.140			
1764-82	39,8	31,2		+1.141	+4.190	-3.049
1782			26.281			
1783-90	46,2	26,6		+5.821	+3.825	+1.996
1790			32.143			
1791-05	39,5	28,9		-595	+5.113	-5.708
1805			31.548			
1806-18	32,1	22,6		+5.566	+3.790	+1.776
1818			37.114			
1819-26	26,6	24,8		+445	+470	-25
1826			37.559			
1827-38	21,1	23,5		-4.161	-980	-3.181
1838			33.398			
1839-44	21,1	23,5		-3.228	-399	-2.829
1844			30.170			

Font: Censos presos de Baulies 1964; publicats també a altres llocs. Elaboració personal.

Evolució de les taxes de natalitat (línia contínua) i mortalitat (línia discontinua) a Maó. 1741-1840.

